

Boka grundutbildning i ISO 9001 och ISO 14001

→ Läs mer och boka här!

sis

Så kan coronakrisen hjälpa klimatomställningen

KLIMAT Coronaepidemin har förödande effekter, men har också lett till minskade utsläpp av bland annat koldioxid globalt. Nu menar forskare och andra att vi bör lära oss av coronakrisen inför klimatomställningen.

7 april 2020 Kerstin Lundell

Sara Ullström, Christine Wamsler och Gunilla Almered Olsson.

14 mars skriver Gunilla Almered Olsson, professor humanekologi vid Göteborgs universitet i Dagens Nyheter: ”Våra samhällen är redan förändrade genom insikten om sårbarheten och den uteblivna krisberedskapen. Det blir faktiskt aldrig mer ”business as usual”. Detta är vår stora möjlighet.”

Klimatomställningen behövs – inget händer

Det som sker nu, kan få positiva konsekvenser vad gäller den stora klimatomställningen.

– Jag arbetar med forskning om hållbarhet och biologisk mångfald och ser ett behov av en stor omställning i klimatfrågan. Men inget händer. Nu kan kanske coronakrisen få oss att se vår stora sårbarhet. Vi trodde att vi levde i ett stabilt samhälle och att allt kan pågå som förut. Men vips, så ändras allting för de flesta, säger Gunilla Almered Olsson.

Omställning kan inte börja i toppen

Insikten om sårbarheten kan öka viljan att satsa inför nästa stora kris. Det är viktigt, eftersom vad vanliga människor vill är avgörande, det må gälla corona eller klimatomställning. Politiker kan inte beordra effektiva åtgärder som saknar folkligt stöd.

– Att en omställning inte kan börja uppifrån ser vi många exempel på, konstaterar Gunilla Almered Olsson.

Människor som konsumenter har också stor inflytande. Gunilla Almered Olsson nämner att 80 procent av alla flygresor är privata.

Alla tvingas byta vanor

Just flyg är Sara Ullströms forskningsområde. Hon är doktorand vid Lucsus, Lunds universitets centrum för studier av uthållig samhällsutveckling.

– Resor handlar om vanor och nu tvingas vi alla att byta vanor. Det kan bereda väg för nya beteenden senare, säger Sara Ullström.

Kan leda till kulturella förändringar

Tidigare kriser har också lett till minskat flygande, som finanskrisen år 2008 och terrorattacken i New York 11 september 2001. Men när krisen var över, började människor så småningom flyga mycket igen. Skillnaden nu, är att flygandet nästan helt stannat av. Hela resmönster förändras. Själv är hon på arbetet den här dagen, men i färd med att packa ner det hon behöver för att arbeta hemma framöver.

– Det här kommer väldigt nära allas vardag och tvingar oss att leva på nya sätt. Det kanske leder till långsiktigt kulturella förändringar, säger Sara Ullström.

Dyrare flygbiljetter...

Men ska flygandet verkligen minska permanent behövs något mer, tror hon. Något som kan förändra läget är om flygbolag går i konkurs. Då blir utbudet mindre och priset ökar förmodligen.

– Det kan ge dyrare biljetter så att flygresor blir en lyx igen. Det har varit väldigt billigt att flyga, alldeles för billigt om vi ser till de faktiska miljökostnaderna. För vissa grupper har det blivit en norm att flyga flera gånger per år, säger hon.

...och förändrade värderingar

Många kanske ändrar sina vanor även för att de upptäcker värden på nära håll som gör att en lång resa inte känns lika angelägen.

– Om vanorna hinner förankras och blir bestående, beror på hur på hur lång tid det här håller på, säger hon.

Manar till eftertanke

Christine Wamsler, professor i hållbarhetsforskning, även hon vid Lucsus, ger sitt svar på frågorna om coronas påverkan via mejl. Även hon nämner flyget.

– Det är viktigt att vi använder den ofrivilliga pausen i flygandet och koldioxidutsläpp, för att tänka över vad vi kan göra som individer och kollektiv för att ändra nuvarande paradigmen, skriver hon.

Christine Wamsler nämner också tankesätt och deras betydelse för möjligheten att hitta lösningar.

Farlig påverkan

Och då kommer vi till Ardavan Khoshnood, även han i Lund, men som läkare på sjukhusets akutavdelning den här dagen. Han tar en paus från arbetet där för att berätta om sitt andra arbete som forskare i samhällsvetenskap. Han har bland annat studerat påverkansoperationer. De har ofta som mål att få vanliga människor att förlora tilliten till samhället. Kinesiska påverkansoperationer försöker till exempel visa att coronakrisen sköts illa i Sverige.

– Det räcker att man sår ett litet frö av hopplöshet hos befolkningen som då får minskat förtroende för staten och myndigheter. Då kommer allt att fallerera. Litar man inte längre på forskare, tar man inte klimathotet på allvar, säger Ardavan Khoshnood.

Förtroende för myndigheterna viktigt

Som läkare, kan han dock se att människor i gemen har stort förtroende för myndigheterna, i dagsläget Folkhälsomyndigheten först och främst.

– Jag tror att de absolut flesta litar på att myndigheten gör ett bra jobb, säger han.

Debattartikeln ledde till nya kontakter

Många verkar ha tilltro till klimatforskarna också, enligt Gunilla Almered Olsson erfarenhet. För efter att hennes debattartikel publicerats blev fick hon oväntat stort genomslag och kontakt med många människor som höll med henne.

– Det var stor positiv respons och folk skriver jag uttrycker precis det de själva tänker. ”Det här pratar vi om vid kaffet varje dag” berättade någon, säger Gunilla Almered Olsson.

FAKTA

Brittiska forskare lär av krisen

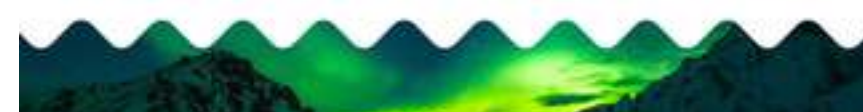
Brittiska forskare har redan satt igång med att lära av corona. En grupp med huvudkontor vid University of Cambridge...

position green

Gör som över 100 hållbarhetshjältar - effektivisera hållbarhetsarbetet i Position Green

Boka en demo här

De viktigaste nyheterna direkt i mejlen.

Håll dig uppdaterad med vårt kostnadsfria nyhetsbrev.

Registrera dig här →

JOBBAR DU HEMIFRÅN JUST NU?
Vidareutbilda dig med våra nya online-kurser **BOKA HÄR**

RELATERAD LÄSNING

DEBATT Energimyndigheten – lyft fram energirådgivningen!

22 augusti 2019

KLIMAT EU deklarerar klimatnödläge

28 november 2019

PREMIUM

”Storföretagen kan göra mer”

5 november 2019

PREMIUM

AVFALL & ÅTERVINNING Hushållens klimatutsläpp minskar

20 november 2019

BIOLOGISK MÅNGFALD

MILJÖARBETE 5 tips för en grönare påsk

7 april

BIOLOGISK MÅNGFALD Människor i karantän – nu tar djuren över städerna

3 april

KLIMAT

KARRIÄR Finanssektorn ska få hjälp att arbeta seriöst med klimatmålen

4 timmar sedan

PREMIUM

KLIMAT Här är bolagen som får grönt ljus av Hagainitiativet

9 timmar sedan

KRÖNIKA

KRÖNIKA Krönika: 2020 får inte bli ett förlorat år

31 mars

KRÖNIKA Krönika: Coronavirusets hållbara lärdomar

19 mars